

ВСТУП

Згідно із законодавчими актами, курс України на європейську інтеграцію потребує перебудови системи фізичного виховання та відведення фізичній культурі й спорту провідної ролі як важливого факторові здорового способу життя, профілактики захворювань, формування гуманістичних цінностей, створення умов для всебічного гармонійного розвитку, сприяння досягненню фізичної та духовної досконалості людини, виявленню резервних можливостей організму (Закон України про фізичну культуру і спорт [18]).

Орієнтири такої перебудови передбачають переосмислення доктрини фізичного виховання на рівні європейської якості, відповідну їй модернізацію змісту й оптимізацію його технологічного забезпечення для досягнення нової якості [8]. Це цілком співзвучно із Постановою Верховної Ради України “Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади” від 19.10.2016 р. [57], у котрій визначено та схвалено стратегічні напрями модернізації системи фізичного виховання з урахуванням міжнародного досвіду і вітчизняних реалій з метою формування здоров’я молодого покоління, збереження генофонду нації та зміцнення обороноздатності держави. У цій самій постанові, у межах реформування освітньої системи, йдеться про необхідність чіткішої регламентації порядку та організації контролю фізичного виховання для забезпечення ефективності цього процесу.

Доречність нашої розвідки визначена й тим, що відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2016 року № 1045 “Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України” Міністерство молоді та спорту України видало наказ “Про затвердження тестів і нормативів для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України” [58]. Серед основних завдань поточної діяльності МОН у галузі фізичного виховання, поряд із розробленням та затвердженням рекомендацій щодо оздоровчої рухової активності як документа, що міститиме конкретні вказівки стосовно обсягів, інтенсивності, форм і видів рухової активності для зміцнення

здоров'я осіб різної статі та віку, визначено необхідність обґрунтування комплексу показників для контролю рівня фізичного здоров'я різних верств населення та порядку їх оцінювання. Відповідно до урядової постанови № 1045 від 15 грудня 2016 року [58], визначено механізм проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України: “Починаючи з 2017 року, проведення щорічного оцінювання повинно стати головним показником контролю за станом фізичного розвитку та здоров'я населення України”.

Поліпшення якості фізичної підготовки у результаті фізичного виховання та занять спортом зумовлене дією низки чинників, у переліку котрих важливе місце займає контроль. Контроль у фізичному вихованні та спорті позиціонується як важливий компонент управління процесом фізичної підготовки. Ефективність цього управління залежить від об'єктивності й достовірності контролюваної інформації, яка є основою подальшого планування, і, відтак, її дієвості [8].

Забезпечення високого рівня ефективності фізичного виховання та спортивної підготовки зумовлює необхідність наукової розвідки задля пошуку шляхів вдосконалення засобів і методів реалізації контролюваних процедур, з огляду на те, що удосконалення засобів і методів їхньої реалізації є потужним засобом підвищення ефективності фізкультурно-тренувального процесу.

Викладачі, інструктори фізичного виховання, тренери можуть ефективно планувати зміст своєї діяльності лише за наявності постійної інформації про її перебіг. Оброблення і аналіз цієї інформації дають підстави для обґрунтованого вибору напрямів роботи, якісного планування та програмування подальших занять [4]. Це має вагомим значення для фахівців із фізичної культури та спорту, оскільки допомагає вирішувати питання допуску до оздоровчих і тренувальних занять, коригувати міру рухового навантаження з урахуванням рівня фізичної підготовленості та стану здоров'я учасників цих занять. Ці знання важливі також для самоконтролю тих, хто займається фізичною культурою і спортом.

Одними із перспективних напрямів удосконалення контролю є розроблення і практична реалізація нових, високоефективних

засобів, методів, технологій комплексного контролю і управління цим процесом. Прогрес у галузі знань із теорії та методики фізичної культури і спорту, збільшення значущості у ній наукової складової вимагають розроблення методів контролю, які дають змогу з мінімальними витратами часу отримати максимальний результат [8].

Необхідність упровадження нововведень, принципово нових підходів до розвитку теорії тестового контролю у фізичному вихованні та спорті, які б відповідали сучасним науковим уявленням, зумовлена вимогами інноваційного розвитку, а глобальний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) спричиняє необхідність істотних змін форм організації фізичного виховання і спортивної підготовки. Саме реалізація інновацій є свідченням їх реальної цінності, показником актуальності й ефективності, які проявляються в конкретних, якісно нових спортивних досягненнях.

Сучасний етап реорганізації фізичного виховання у системі вищої освіти як важливої ланки соціальної політики характеризується активними еволюційними змінами. Інформатизація сучасної освіти зумовлює потребу розроблення нової моделі фізичного виховання, основаної на міждисциплінарних інтеграційних процесах застосування ІКТ.

Інтеграція інноваційних підходів у контроль фізичної підготовки як результату фізичного виховання і спортивної діяльності на засадах вдосконалення технологічних основ цього процесу – вимога часу. Використовуючи потенціал модернізації у сучасному науковому просторі, можливо істотно посилити інформатизацію фізичної підготовки завдяки застосуванню ІКТ. Це уможлиблює упровадження нових засобів контролю у цей процес задля підвищення його ефективності [8].

Значущість пошуку та упровадження інноваційних підходів у тестовий контроль і вдосконалення технологічних основ цього процесу продиктована часом. Використання досягнень науково-технічного прогресу в фізичному вихованні й спорті нині стало реальністю, з якою не можна не рахуватися [39]. Проблему створення на основі цих досягнень засобів контролю у процесі фізичної підготовки розглянуто у цій роботі.

У пропонованому дослідженні зроблено спробу вирішити низку питань, які неминуче супроводжують контролювальні операції. Вважаємо, що перспективним напрямом поліпшення якості контролю у фізичному вихованні та спорті є розроблення й впровадження у цей процес ІКТ задля оптимізації фізичної підготовки. З урахуванням того, що інновації нині набувають статусу галузі знань, одним із перспективних напрямів у цій сфері є розроблення та практична реалізація нових інноваційних високоефективних технологій контролю на засадах ІКТ. Інтеграція ІКТ у тренувальний процес дасть змогу комплексно вирішувати питання поточного контролю, що є основою науково обґрунтованої цілеспрямованої його корекції задля підвищення ефективності занять.

Монографія торкається основних знань із питання тестового контролю у фізичному вихованні та спорті й, поряд з тим, репрезентує інноваційні методики організації цього процесу із використанням сучасних досягнень ІКТ. Прикладне значення викладених у роботі матеріалів зумовлене пропонованими конкретними приладами, функція яких полягає у здійсненні контролю. Їхнє призначення – можливість визначати з високим рівнем достовірності необхідні параметри. Сподіваємося, що отримані результати будуть корисними фахівцям у практиці фізичного виховання і спорту.